

miljøpartiet
de grønne

bergen

ET GRØNT ÅR

BYSTYREGRUPPENS ARBEID OG SEIRE

Godt jobbet

ET SPENNENDE ÅR - MED DERE FARGER VI BERGEN GRØNT!

2016 ble et år med stor fremgang og en hel rekke gjennomslag for bystyregruppen.

Fra å være en mann i bystyret i fire år ble det en meget positiv forandring å vokse til en gruppe på fire faste representanter. Vi er endelig representert i alle komiteer, og vi markerer oss på alle typer saker. I den forrige perioden måtte vi naturlig nok konsentrere oss om de grønne kjernesakene, mens vi nå kan vise frem den grønne tråden i alt fra skole- til helsepolitikk.

Vi merker at de andre partiene tar oss på alvor, og at alle våre representere har satt seg i respekt i året som har gått. Det gir seg utslag i flere gjennomslag, og førte oss inn i en budsjettavtale med byrådspartiene.

Vi har en god tone med de andre politikerne, og er fornøyde med at det nye flertallet i større grad lytter til forslag som kommer fra opposisjonen. Bystyret har blitt viktigere, og i store saker som klimaplanen skjer det et godt arbeid i komiteer og i selve bystyret. Der bystyret i forrige periode litt for ofte strødde sand på byrådets vedtak, har bystyret inntatt en mer aktiv rolle som passer oss godt.

Vi kan presentere en lang liste over gjennomslag, og vi har posisjonert oss godt inn mot 2017. Nå ser vi frem til nye grønne seire i året som kommer!

Blant spennende saker som kommer opp i 2017 er lokaldemokratireformen. Vil Bergen få tilbake bydelsstyrer og vil disse få nødvendig makt? Vi er på saken!

Takk til alle som har bidratt i 2016, alle som har kommet med forslag og deltatt i forberedende arbeid. Vi står sterkere enn noen gang, og sammen skal vi sikre bergenserne et sunt miljø og en trygg by!

Alt godt for 2017, Bystyregruppen.

DE GRØNNEs BYSTYREGRUPPE

Sondre BÅTSTRAND
Gruppenleder / Medlem av
komiteen for miljø og
byutvikling

Telefon:
55 56 74 90 / 40 22 63 89

Epost:
Sondre.Batstrand@
bergen.kommune.no

Randi AMUNDSEN
Medlem av
helsekomiteen

Telefon:
92 63 79 37

Epost:
randi.amundsen@
hotmail.com

Ingrid FJELLBERG
Medlem av
komiteen for barnehage,
skole og idrett

Telefon:
47 71 76 91

Epost:
ifjellberg@
gmail.com

Diane BERBAIN
Medlem av
finanskomiteen og
gruppesekretær

Telefon:
99 57 65 71

Epost:
diane.berbain@
bergen.kommune.no

Øystein BØNES
Vara i komiteen for helse
og sosial, og komité for
miljø og byutvikling

Telefon:
47 41 55 97

Epost:
boenes77@
gmail.com

Fredrik Sundt BREIEN
Vara i
finanskomiteen

Telefon:
92 63 00 83

Epost:
fredrik.breien@
gmail.com

Kyrre SØRENSEN
Vara i
komité for miljø og
byutvikling

Telefon:
98 64 24 67

Epost:
kyrre.sorensen@
gmail.com

Anna MILFORD
Vara i
komité for barnehage,
skole og idrett

Telefon:
99 04 98 36

Epost:
anna.b.milford@
gmail.com

Janet WIBERG
Vara i
komité for helse og sosial,
og finanskomiteen

Telefon:
95 73 02 71

Epost:
j-wiberg@
online.no

Erik Friis REITAN
Vara i
finanskomiteen

Telefon:
92 82 02 12

Epost:
erikreitan@
gmail.com

HISTORISK BUDSJETTAVTALE!

Satsing på energisparing, vassdrag og lekeplasser var blant gjennomslagene da MDG i desember inngikk i et historisk budsjettssamarbeid med byrådspartiene og Sp.

Miljøpartiet De Grønne har i år som tidligere år utarbeidet et eget alternativt budsjett for Bergen, men når det ikke fikk nok støtte i bystyret, stemte vi subsidiært for byrådspartiernes forslag til budsjett. Det skjer etter at vi har fått støtte til noen grønne gjennomslag:

- 5 mill kr ekstra til energisparing i kommunale bygg
- 2,1 mill kr ekstra til Barnas byrom og oppgradering av lekeplasser
- 0,5 mill kr til prosjektering av fisketrapp i Hopsfossen
- 100 000 kr til støtteordninger for urbant landbruk
- 50 000 kr i støtte til oppstart av Bergen Elveforum

Byrådspartiene har også gått med på merknader som sikrer at byrådet skal levere nye saker om Livsgledesertifisering av sykehjem, gjenopprettelse av Fairtradebyen og midler til dyrevernorganisasjoner.

Vi er fornøyde med at byrådspartiene har kommet oss i møte og inkludert en del av våre innspill i budsjettet. Selv om vi fortsatt opprettholdt vårt alternative budsjett, kunne vi gi subsidiær støtte til

byrådspartiernes budsjett med de endringene vi har fått gjennomslag for. Dette budsjettet går i riktig retning, og vi er glade for å kunne bidra til en litt grønnere by!

HOG Energi er for petroleumsorientert, og tilskuddet på 485 000 kr bør heller gå til å støtte det viktige arbeidet Leieboerforeningen gjør, så vel som driftsstøtte til prosjektet Frisk By som plasserer massevis av små luftmålere rundt i byen.

Innsparing i Seksjon for informasjon og nedleggelse av informasjonsbladet Bergenseren gjør at De Grønne har funnet midler til å øke innskuddet i klima- og miljøfondet til 5 mill kr, i tillegg til at noe kan gå til å opprettholde aktiviteten på Tellevik kystfort, styrke Bergen Elveforum og redusere egenandeler på kulturskolen.

Vi vil gi midler (100.000 kr) til opprettelsen av en Makerspace for regionen Bergen der private og kommersielle kan møtes for å skape og bygge de ideene de trenger eller ønsker seg. Vi vil også forsyne støtteordninger for grønt næringsliv med en million kroner.

DET HELGRØNNE BUDSJETTET SOM IKKE BLE VEDTATT

Klima og miljø får et realløft i De Grønnes alternative budsjett for Bergen.

– Skal vi oppfylle bystyrets ambisiøse klimamål må vi prioritere riktig når pengene skal fordeles, sier gruppeleder Sondre Båtstrand.

Tidligere år har partiene kun hatt muligheten til å fremme helhetlige budsjetter, men i år åpnes prosessen opp og partiene kan fremme enkeltstående, salderte tallforslag til budsjettet.

Mange av Miljøpartiet De Grønnes budsjettforslag er basert på en økning i eiendomsskatten, men en del av hjertesakene blir finansiert ved kutt i mindre viktige saker: Ved å redusere politikerlønningene med rundt 20 %, kan vi spare 6,5 mill kr som De Grønne vil gi til fattige og eldre i byen gjennom økte sosialsatser og reetablering av trykthetssykepleie.

Vi vil droppe innkjøp av en dyr, fysisk bymodell til 3 mill kr og heller bruke pengene på å ruste opp lekeplasser gjennom friske millioner til Barnas Byrom. Vi ser ikke det store behovet for en byarkitekt og går derfor imot å styrke det nye kontoret med 1,5 mill kr. De Grønne gir heller halvannen million ekstra til dyrevernorganisasjonene i byen.

1 mill kr i tilskudd til miljøorganisasjoner HOG Energi er for petroleumsorientert, og tilskuddet på 485 000 kr bør heller gå til å støtte det viktige arbeidet Leieboerforeningen gjør, så vel som driftsstøtte til prosjektet Frisk By som plasserer massevis av små luftmålere rundt i byen.

Her er noen av hovedpunktene i De Grønnes klimavennlige budsjett:

- 20 mill kr ekstra til energisparing
- 10 mill kr mer til gjennomføring av klimaplanen
- 10 mill kr mer til trafikkisikring
- 8,8 mill kr mer til gang- og sykkelveier
- 6 mill kr mer til landstrøm i havnen
- 4,5 mill kr ekstra til klima- og miljøfondet
- 3 mill kr mer til sykkelveikontoret

Innsparing i Seksjon for informasjon og nedleggelse av informasjonsbladet Bergenseren gjør at De Grønne har funnet midler til å øke innskuddet i klima- og miljøfondet til 5 mill kr, i tillegg til at noe kan gå til å opprettholde aktiviteten på Tellevik kystfort, styrke Bergen Elveforum og redusere egenandeler på kulturskolen.

Vi vil gi midler (100.000 kr) til opprettelsen av en Makerspace for regionen Bergen der private og kommersielle kan møtes for å skape og bygge de ideene de trenger eller ønsker seg. Vi vil også forsyne støtteordninger for grønt næringsliv med en million kroner.

ET SPØRSMÅL TIL ...

Anna Milford, nytt varamedlem i bystyregruppen (erstatte Petra Helgesen)

HVORFOR VELGE POLITIKKEN?

Jeg er 42 år, oppvokst i Bergen, og har bodd her fast siden 1998.

Jeg ble tidlig aktivt medlem i Natur og Ungdom, senere SAIH og Framtiden i våre hender, og etter hvert Oikos-økologisk Norge. Inntil helt nylig medlem av Raftoppris-komiteén. Jeg er utdannet samfunnsøkonom med doktorgrad fra NHH. Avhandlingen min handlet om Fairtrade kaffekooperativer i Mexico. Nå er jeg ansatt som forsker ved Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), med spesialisering på produksjon og forbruk av frukt og grønt, både økologisk og konvensjonelt, samt klimavennlig kosthold. Jeg sykler fra Landås til jobben i sentrum hele året, og syns sykkel er det aller beste transportmiddelet som finnes. Jeg har stemt MDG (stort sett) siden jeg fikk stemmeretten, og ble

NY GODSTERMINAL - HVOR?

En av de tyngste sakene i 2016 var spørsmålet om hvor Bergens nye godsterminal skal plasseres. Ingen plassering er uten problemer, men noen problemer er verre enn andre. Derfor ville MDG skjerme Haukås, Espeland og Unneland.

MDG ønsker videre utredning av tre alternative plasseringen av den nye godsterminalen; Flesland øst, Kokstad vest og Rådal/Hordnesskogen, samt å se nærmere på muligheter for å bygge i fjell.

Da vårt primære forslag (se faktaboks) falt, valgte vi subsidiært å støtte byrådets forslag som i stor grad sammenfaller med vårt syn. Vi ønsket å bidra til en tydelig uttalelse fra Bergen kommune, for

om Bergen ikke tar et standpunkt, kan regjeringen lettere lytte til fylkestinget eller andre aktører.

Vi mener det er svært viktig å avvise terminal på Haukås, Espeland og Unneland, der det er mange truede arter, dyrket mark og bolighus. Hordnesskogen er et viktig turområde, men fremstår som det minst verste av de alternativene Jernbaneverket peker på. Det er likevel viktig for oss å understreke at det kun er snakk om en høringsuttalelse til regjeringen, og at videre utredninger kan endre på vårt syn.

Problemet med å beholde godsterminalen i sentrum er at manglende kapasitet i fremtiden vil gjøre at godstransport på jernbane taper til trailere, og at forurensningen således vil øke.

FRA DIE GRÜNEN I KÖLN TIL MDG BERGEN

Bystyregruppen i Bergen MDG har et sekretariat som blant annet jobber med saksutredning, møteavvikling, utarbeidelse av notater til gruppens ulike organer, produksjon av artikler/innlegg for media, støtte og rådgivning til gruppeledelsen og den enkelte representant, samt koordinering med partiorganisasjonen.

Kim Kathrin Lewe fra Die Grünen i Kiel hadde i perioden august 2016 - september 2016 rollen som praktikant for Miljøpartiet De Grønnes bystyregruppe. I tillegg til å studere internasjonal politikk og rett, sitter hun i helsekomiteen i bystyret i Kiel.

- Hei, jeg heter Kim-Kathrin (23) og i sommer gjorde jeg en praksis hos MDG i Bergen. Ved siden av studiet mitt i internasjonal rett og politikk, er jeg medlem i det tyske miljøpartiet Bündnis 90/Die Grünen i Kiel. Der sitter jeg i komité for helse og sosial og arbeider på forskjellige tema som f.eks. attføring, bostedsløshet, aldersarmod og food-sharing prosjekt.

- Da jeg kom til MDG i Bergen, var jeg veldig spent på å finne ut

hvordan den grønne politikken i Bergen fungerer og hva de lokale problemene er, for både partiet og Bergen by. Ettersom Kiel og Bergen ligner seg i mange forhold, som f. eks. på størrelsen (inbygger antall) og som studentbyer, var det veldig gøy å samarbeide på politiske tema som også er viktig for De Grønne i Kiel.

- I løpet av praksisen min fikk jeg, likevel, også mange spennende nye inntrykk og lærte mye om grønn miljø- og landbrukspolitikk, grønt næringsliv og grønn helse- og sosialpolitikk i Bergen. Det var særlig interessant å bli kjent med spesielle norske saker som f.eks. en betydelig debatt om språkpolitikk og med en annen politisk debatt- og partikultur.

- Til sist trivdes jeg veldig godt i Bergen. Det var et spennende grønt perspektivskift og erfaring, ved hvilket jeg har lært mye om forskjeller og fellesskap i den grønne politikken i Bergen og Kiel.

- Jeg gledet meg veldig over en kjempegod tid hos MDG i Bergen og sier takk til alle som gjorde det mulig. Jeg sier særlig takk til MDG-bystyregruppen for åpenheten, tiltroen og samarbeidet og ser fram til å fortsatte dette samarbeidet i fremtiden.

GRØNNE GJENNOMSLAG I KLIMAPLANEN

Årlige statusrapporter, byttetorg i sentrum, vern av matjord og myrer, satsing på solenergi og grønne tak, og fremskyndet utfasing av fossil energi fra fjernvamenettet er blant gjennomslagene MDG fikk da bystyret i september behandlet klimaplanen.

– Hovedproblemet med klimaplanen er at den er for diffus og at for mange mål er skjøvet ut i neste valgperiode. MDG vil ha årlige runder i bystyret med statusoppdateringer og tydelig finansiering. Et problem med planene bystyret vedtar er ofte at de mangler finansiering. Klimapolitikken er for viktig til at det skal skje her. Nå må partiene vise at de mener alvor med fraser om at klimaendringene er vår tids største utfordring, sa gruppeleder Sondre Båtstrand i forkant av bystyrets behandling av Grønn strategi - klima og energiplan for Bergen kommune.

Bystyregruppen jobbet grundig med klimaplanen og alle De Grønnes fire bystyreprerentanter gikk på talerstolen da Bergens klimaplan ble vedtatt. Vi leverte 50 forslag til forbedringer av klimaplanen, og etter forhandlinger med de andre partiene kunne vi feire gjennomslag for 16 av våre forslag. En del av forslagene endte opp i mindre forpliktende formuleringer enn vi hadde ønsket, men vi føler like fullt at vi har bidratt til å gjøre klimaplanen langt bedre.

Her er listen over de endelige vedtakene som kom i stand etter initiativ fra De Grønne:

1. Byrådet skal fremlegge årlig tiltaksplan for gjennomføringen- og statusrapport for Grønn strategi, i forbindelse med fremlegging av budsjett.
2. Byrådet skal legge frem en næringsplan som implementerer

Grønn Strategi før sommeren 2017.

3. Kommunen skal stille krav til mer klima- og miljøvennlig fokus hos tilskuddsmottakere
4. Bergen kommune skal, så langt det er mulig, skjerme matjord og eksisterende myrer for utbygging
5. Bystyret ber Byrådet kartlegge mulighetene for kollektivfelt på innfartsårene.
6. I nye reguleringsplaner skal det tilrettelegges for parkeringsplasser som er reservert for elbiler. Det skal også tilrettelegges for bildeordning der det er hensiktsmessig.
7. Byrådet skal arbeide for å få til statlige støtteordninger for solenergi
8. Solenergi skal vurderes i forbindelse med energivurdering i nybygg
9. Fjernvarme uten fossil energi skal gjennomføres innen 2020.
10. Det skal arbeides for å etablere byttetorg i sentrum.
11. Bergen kommune skal være en pådriver for en matsentral som fordeler mat som ellers ville blitt kastet.
12. Bystyret mener Bergen Kommune skal ha strenge restriksjoner mot reklame i byrommet
13. Bergen Kommune skal arbeide for løsninger som muliggjør gjenbruk av brukte elbilbatterier
14. Byrådet bes legge frem status for arbeidet med å hindre utslipp av klimagasser fra gamle avfallsdeponier.
15. Bergen kommune skal prioritere åpning av lukkede bekker og elver
16. Ved nybygg skal kommunen stille krav om grønne tak der det

LOBBYREGISTERET VÅRT – HVEM MØTTE OSS?

Vi i MDG jobber stadig med politikkutvikling, og det er derfor viktig for oss å ta pulsen på organisasjoner og alle stemmer som har behov for å fremme deres sak. Disse møtte oss i 2016.

Innlegg på forberedende bystyremøter:

Desember: Stine Strøm-Andresen ,organisasjonssekretær Human-Etisk Forbund, Hordaland fylkeslag Natur og Ungdom.

November: avd. leder Helga Sekkingstad Hauge på Oppvekst og mangfold i Kirkens bymisjon.

September: Jan Sortland, MDG medlem, vil orientere om å lage en vintersports-anlegg på Slettebakken og Markus Kløvrud, Liva Strand, Anna Aurora Haukefær og Vilja Helle Bøyum fra Bergen Natur og Ungdom om aksjon/demo angående sykkelveinet i Bergen.

Mai: Nils Jacob Berland v/ Frisk By prosjektet og Makerspace i Bergen

April: kvinneorganisasjonen OTTAR ang skjenkebevilling til strippeklubber

Mars: Shoaib Sultan, bystyremedlem i Oslo.

Vi har også besøkt / hatt besøk av:

Leieboerforening, tilskuddsspørsmål.

Dana og Helge Opedal for en byggesak.

CMR, som vi besøkte og der vi fikk presentasjon om geotermi, hydrogenenergi.

DETTE HAR VI OGSÅ JOBBET MED

MDGs bystyregruppe jobber for å styrke demokratiet og utvikle en livskraftig by der alle kan finne sin plass. Her er noen andre saker vi har markert oss på.

DYREVERN: Større skatteinntekter enn forventet gjorde at bystyret i sak om budsjettjusteringer etter 2. tertial kunne overføre 192 mill kr til et generelt disposisjonsfond. MDG foreslo å bruke noe på dyr og miljø. 1 mill kr skulle gis som tilleggsbevilgninger til organisasjoner som tar seg av og omplasserer hjemløse dyr, mens 10 mill kr skulle gå til Bergens klima- og miljøfond - men flertallet støttet ikke de grønne forslagene.

FARTSGRENSER: MDG leverte til bystyrets februar møte en interpellasjon om lavere fartsgrenser i vinterhalvåret. En NTNU-avhandling fra 2008 viser at mengden med svevestøv blir kraftig redusert når farten går ned, men flertallet avviste forslaget.

FOLKEAVSTEMNING: Sammen med Sp fremmet vi forslag om at det også skulle avholdes folkeavstemning om kommunesammenslåing i Bergen. Vi ble nedstemt, men så var det heller ingen kommuner som ville slå seg sammen med Bergen.

KJØNNSNØYTRALT: Bystyret mener stillingsbenevnelsen "Helsesøster" bør erstattes med en kjønnsnøytral tittel, heter det i en merknad som fikk bred støtte etter å ha blitt fremmet av MDG.

"Presist, aktuelt og lite tåkeprat"

KLARSPRÅK: I bystyremøtet 21. september avviste byrådspartiene med én stemmes overvekt et privat forslag fra Diane Berbain om satsing på klarspråk i kommunen. "Etter vårt syn er intensjonen i det private forslaget allerede ivaretatt", skrev byrådsleder i byrådets vurdering av forslaget. Samtidig er det gjort en analyse av kommunale nettsider, publisert på lesbarhet.no. Her kommer Bergen kommune på 388. plass med rød score som "krever mer av skribenten". MDG fortsetter arbeidet med å styrke klarspråk-arbeidet i kommunen.

KLIMABUDSJETT: MDG har etterlyst et eget klimabudsjett for Bergen som konkretiserer de ambisiøse målene i klimaplanen og vil løfte klima som sak i hele budsjettprosessen. Klimabyråden har gitt et rimelig positivt svar, og når kommunens interne klimapolitikk skal behandles, har byråden lovet et enkelt klimabudsjett som så skal utvikles videre.

KULTURSKJENKING: Ordningen der utesteder med et godt kulturtilbud fikk skjenke en halvtime ekstra fungerte godt for kulturlivet, men ble skrotet av det nye flertallet i bystyret. MDG fremmet forslag om fortsatt kulturskjenking, men ble nedstemt da skjenkereglamentet ble vedtatt.

MØTEREGISTER: VI har lenge jobbet for et åpenhetsregister for byrådets møter med lobbyister og andre som vil påvirke. I september fikk vi delvis gjennomslag da byrådspartiene gikk med på å vedta at "Byrådet fører register over de som på vegne av seg selv eller andre avholder møter der det både er representanter fra byrådet og administrasjonen til stede, der hensikten er å påvirke Bergen kommune/byrådet i saker som er eller skal til behandling."

NASJONAL TRANSPORTPLAN: Bergen kommune lever en høringsuttalelse som sidestiller miljøatsinger som Bymiljøpakker og Vossebanen med Hordfast og ferjefri E39. Vi leverte et alternativt forslag som i mye større grad prioriterer miljø over økt trafikk, og vi vil fortsette å jobbe imot gigantiske veiutbygginger med påfølgende økt forurensning.

OLJERØR: Vil byrådet ta initiativ til å be pensjonskassen trekke seg ut av DnB så lenge selskapet finansierer den omstridte oljerørledningen Dakota Access Pipeline, spurte vi i bystyret i november, men uten at det ble fulgt opp.

PLASTFORURENSING: Seabin er en liten robot som kan ligge i havner og samle opp plast, søl og avfall, og MDG fremmet forslag om at Bergen skulle teste roboten. Det ble dessverre nedstemt, sammen med et forslag om å be byrådet legge frem sak om redusert innkjøp og bruk av plast.

SPRØYTEMIDLER: I bystyret foreslo vi både en generell utfasing av bruken av kjemiske sprøytegifter og en spesifikk stopp i bruken av glyfosat. Flertallet i bystyret avviste begge forslagene, og gjorde i tillegg et eget vedtak om fortsatt bruk av glyfosat. Det er skuffende når stoffet er svært omstridt og bruken er unødvendig.

STRIPPING: Bystyret vedtok å frata strippeklubber skjenkebevilling. Bystyregruppens flertall gikk imot, men på grunn av dyp uenighet og fordi saken ikke var omtalt i programmet vi gikk til valg på, ble representantene fristilt. To stemte for skjenkestopp, mens to stemte imot. Det blir nok fortsatt debatt om standpunktet i tiden fremover.

STUDENTER: Bergen er en studentby, og da er det klart at studenter også må få plass i kommunen sine planer, sa Ingrid Randisdatter Fjellberg etter å ha fått hele bystyret med på å inkludere studenter i kommunens plan for psykisk helse.

ÅRETS POLITIKER: I januar ble Sondre Båtstrand kåret til Årets politiker-debattant av BT. "Presist, aktuelt og lite tåkeprat", het det i juryen begrunnelse.

BARNEHAGER I DET GRØNNE SKIFTET

- Barnehagebruksplanen, er en viktig plan - ikke bare for å ha god barnehagedekning, men også for å legge til rette for en grønnere og sunnere by å bo i, sa Randi Amundsen fra talerstolen da barnehager var tema i desember.

I arbeidet for en grønnere by, anser vi høye bompenger som et helt nødvendig onde. Vi anser dette som et av svært mange tiltak for å bidra til å nå klimamål, og for at små og store i Bergen skal kunne puste i frisk luft.

Men bompenger er ikke det tiltaket som er best egnet til å vise at vi gjennom det grønne skiftet - går mot noe positivt - at Bergen skal bli et bedre sted å vokse opp i og leve i. Dette kan imidlertid tydeliggjøres gjennom denne planen. Føringene fra kommuneplanens samfunnsdel som det forrige byrådet la frem, og som ble vedtatt i fjor - mener vi må følges opp i denne langtidsplanen.

I Barnehagebruksplanen og de aller fleste andre planer som utarbeides - for Bergen - mener vi det skal gå tydelig frem, hvilke tiltak en vil iverksette for å bidra til å realisere det grønne skiftet.

Det grønne skiftet skal nemlig ikke være en plage for folk - herfra til evigheten. Derfor må vi i tillegg til de tiltak som allerede er iverksatt

nå, legge til rette for at det blir enkelt for folk å forflytte seg, til og fra jobb, levere og hente barn i barnehagen - på miljø- og klimavennlige måter, som samtidig bidrar til å etablere gode, trygge, og trafikksikre oppvekstmiljø for barn og unge.

Vi ønsket oss mer tydelighet på dette i planen - og er derfor glad for å kunne fremme fire tilleggsforslag sammen med byrådspartiene. Dette er forslag vi mener bidrar til å styrke planen - i grønn retning.

Vi er likevel ikke helt fornøyd med planen, og da vil vi spesielt nevne at vi ønsker å reversere beslutningen om å legge ned Marken barnehage - avdeling Birkebeineren - nettopp fordi dette er en barnehage som oppfyller visjoner for at barnehagesektoren skal være med å forme Bergen som en "attraktiv by" - en bilfri by - mangfold og integrering - om verdien av mellomstore barnehager for gode fagmiljø - og små barnehager for trygghet.

Som en av foreldrene i denne barnehagen påpeker - så har Birken barnehage alt dette, i tillegg har de fantastiske ansatte som i fellesskap er blitt usedvanlig flinke på språk, musikk og integrering. Vi støtter både foreldre og ansatte i denne barnehagen og håper at Byrådet tar til fornuft når det gjelder barnehagen i Birkebeineren.

BEVAR NÆRSKOLENE!

I juni vedtok bystyret vedtatt å legge ned flere skoler og ungdomstrinn i Bergen. De Grønne var i mot skolenedleggelsene.

Vår representant Ingrid Randisdatter Fjellberg sa blant annet dette fra talerstolen i bystyredebatten:

"...vi må også tenke på hvilke kostnader det har for lokalsamfunnene våre å miste barneskolen eller ungdomstrinnet. Og vi må tenke på hva slags by vi ønsker at Bergen skal være.

Skal Bergen greie å imøtekomme både befolkningsvekst og nødvendig grønn omstilling, er fremtiden...s by helt avhengig av gode, levende lokalsamfunn i alle bydeler. 10-minutters-byen er ikke bare en gimmick: folk må ha de tilbudene de trenger i nærmiljøet. Barn og ungdom må kunne gå til skolen. Det må skje ting på kvelds- og ettermiddagstid.

Noe som går igjen i epostene og uttalelsene fra de som har engasjert seg for å få beholde en skole eller et ungdomstrinn, er beskrivelsen av skolen som et nav i lokalmiljøet. Det å ha et bygg som kan brukes til aktiviteter på kveldstid blir trukket fram, men også det viktige fellesskapet som oppstår i et område hvor barna går på samme skole. Nå frykter folk at det verdifulle lokalsamfunnet skal rives opp når skolebarna blir flyttet til ulike skoler, eller at det samholdet og den nærheten de opplever i dag vil forsvinne når barna eller ungdommen blir sendt avgårde til større skoler, lenger unna.

Sentralisering og effektivisering har lenge blitt sett på som nødvendige steg mot et mer moderne samfunn. Men nå ser vi stadig nye tegn på at det ikke lenger stemmer. Det nære, det lille, det kortreiste, levende og trygge. Det er det som er fremtiden. Det er det vi må verne om. Det er det vi må dyrke."

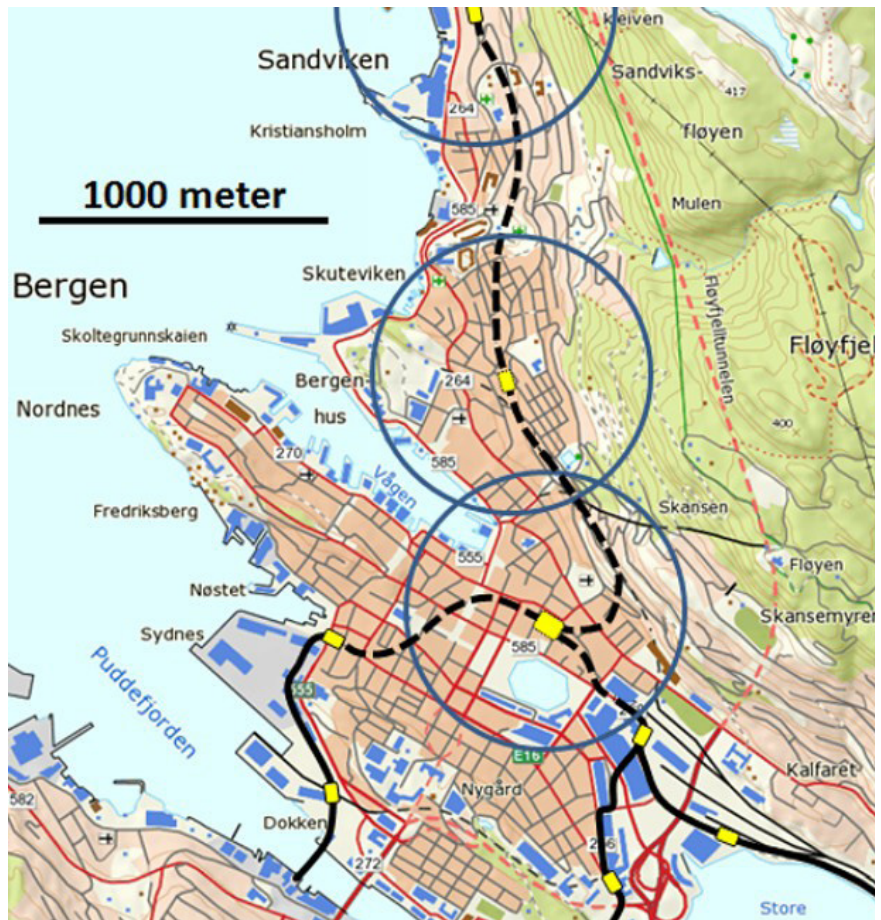

BYBANEN I LANG TUNNEL

Gatene til den historiske sentrumskjernen er for trange til biler, baner, sykkelveier, gående, folkeliv, buss og varetransport. En del av løsningen er å legge bybane i tunnel, het det i fellesforslaget fra H, Frp, MDG, Rødt og Sp da Bybanen mot Åsane var oppe i bystyret i april.

Bybanen er en sentral del av Bergens miljøsatsing, og har tiltrukket seg mange passasjerer. Streknin-gen Lagunen- Birkelandsskiftet åpnet 15. august 2016 og til våren skal det være mulig å ta banen helt til Flesland. Da er det Fyllingsdalen som står for tur. Så kommer Åsane, og der er konflikten fortsatt i stor grad om det skal være kort eller lang tunnel i sentrum, altså om Bybanen skal gå i dagen over Torget og Bryggen med tunnelinnslag i Sandbrogaten, eller om tunnelen skal starte i Peter Motzfeldts gate/Rådhuskvartalet.

MDG har hele veien frontet lang tunnel som den beste løsningen. Det gjør vi av tre grunner; for det første hensynet til de kulturminner og verdensarv, for det andre for å frigjøre gateareal til myke trafikanter, og for det tredje for å sikre en raskere bane. I tillegg er anleggsfasen svært krevende ved bane over Torget og Bryggen, og på direkte spørsmål i komité kunne ikke kommunens fagfolk svare på hvordan det skulle gjennomføres. MDG står derfor sammen med Sp, Rødt, H og Frp i ønsket om å skjerme Bryggen for trafikk.

VERN OM GRØNNE LUNGER

MDG kjempet til det siste for å verne den grønne lungen i Jekteviken. Sivil ulydighet ble tatt i bruk for å hindre at trærne ble hugget før Fylkesmannen hadde avgjort saken.

Bystyret hadde vedtatt at samtlige trær i den grønne lungen skulle bevares, og sommeren 2015 stoppet det daværende byrådet hogsten. Etter valget snudde den nye byutviklingsbyråden og ga klarsignal til felling av trærne.

Naboene og Sydnes og Nøstet Velforening følte seg fullstendig overkjørt, og da anleggsarbeidere møtte opp i februar, var naboene på plass og spiste frokost midt i det planlagte byggefeltet, mens Sondre Båtstrand forskanset seg i et tre. Trærne fikk stå denne dagen, men dagen etter var det slutt. Bare timer før Fylkesmannen avviste naboenes siste klage, ble trærne felt.

Sivil ulydighet er et radikalt virkemiddel. Når det likevel ble tatt i bruk i denne saken, skyldtes det at bystyrets vedtak ble ignorert og fordi fellingen burde blitt utsatt til Fylkesmannen var ferdig med sin saksbehandling.

MDG skal fortsette arbeidet med å verne byens grønne lunger, og vi har etterlyst kommunens treplan som skulle kommet for 24 år siden. Nå kommer treplanen i løpet av 2017, og vi skal gripe muligheten til

løfte frem viktigheten av bytrær for trivsel, helse, miljø og dyreliv. Sp, Rødt, H og Frp i ønsket om å skjerme Bryggen for trafikk.

DEMENS PÅ ALVOR

Det er 77.000 demente i Norge og det forventes at tallet doubles frem mot 2040, men bystyret har vedtatt en plan for psykisk helse som ikke nevner demens med ett ord!

Randi Amundsen fikk med seg hele opposisjonen på at psykiske lidelser hos mennesker med demens skulle inn i planen, men flertallet stemte ned forslagene:

-Bystyret ber byrådet utarbeide et eget avsnitt i Plan for psykisk helse som gjelder psykisk helse for mennesker med demens både i og utenfor institusjon.

-Bystyret ber byrådet utrede muligheten for et forskningsprosjekt i regi av Bergen kommune om angst og depresjonslidelser hos demente i alle faser av demenssykdommen.

Vi er skuffet, men lover å fortsette arbeidet med å løfte frem psykisk helse hos mennesker med demens!

TILTAK MOT MATKASTING

De siste årene har MDG gjentatte ganger tatt opp problemet med matkasting og etterlyst en matsentral. Nå skjer det endelig!

En matsentral skal distribuere spiselig mat fra butikker og gi til folk som har behov for maten. Slik kan vi redusere et stort miljøproblem samtidig som vi metter sultne sjeler.

Vi har lenge arbeidet for matsentralen, blant annet gjennom en interpellasjon i forrige periode og gjennom spørsmål i bystyret i år. I september fikk vi bystyret med på å inkludere støtte til en matsentral da klimaplanen ble behandlet.

I november deltok Ingrid Fjellberg i en panelsamtale om matkasting i regi av Studentersamfunnet (se bildet). I budsjettavtalen med byrådspartiene ligger det endelig inne midler til opprettelse av matsentralen. Vi er godt fornøyde med det!

PÅ GATEN

Bystyregruppen har også vært aktiv utenfor rådhuskontorene og deltatt i en rekke markeringer.

Her er noen av dem:

NOAHs Fakkeltog mot Pels

Bryggens Venners demonstrasjon mot Bybane over Bryggen

NU/GU-markering av Tsjernobyl

European March For The Refugees Rights

Fakkeltog for Kalvatræet skole

Markeringen for flyktningers rettigheter

Det tradisjonelle mai-toget

Regnbuetog

Fakkeltog imot DNBs investering i DAPL

Det tradisjonelle mai-toget

BRUKER IKKE PENGER SATT AV TIL SYKKEL OG TRAFIKKSIKKERHET

Tidligere i 2016 kom det frem at kommunen bare klarte å bruke halvparten av midlene satt av til sykkelveier. Senere på året viste det seg at byrådet bare klarer å bruke 41 % av midlene satt av til trafikksikring av kommunale veier i 2016.

I rapporten "Norsk sykkelpolitikk — på vei" sammenlikner forskere ved Transportøkonomisk institutt sykkelpolitikken i de tre byene Bergen, Trondheim og Kristiansand, og peker på dårlig organisering som en viktig årsak til Bergens svake posisjon som sykkelby: - Det har manglet personell til planleggingsarbeidet, og dermed har ikke planer vært tilgjengelige når penger kom på bordet gjennom budsjettene.

Iverksettelsesraten har derfor vært ganske lav, skriver transportforskerne om Bergens sykkelsatsing. Bergensprogrammets årsmelding bekrefter at det blir brukt mindre enn planlagt på sykkelveier. Akkurat nå er planleggingskapasiteten en større utfordring enn budsjettet. MDG har lenge ivret for opprettelsen av et sykkelveikontor, og i juni behandlet bystyret et privat forslag om saken. Argumentene om å styrke planleggingen vant frem, og et enstemmig bystyre kunne til

slutt vedta at det skal komme et sykkelkontor.

I etterkant kom det frem at det ikke bare er sykkelveier som ikke blir bygget. Heller ikke midlene satt av til trafikksikring blir brukt opp. I Plan- og byggeprogram 2017 for trafikksikkerhet på kommunale veier heter det: "I plan- og byggeprogram for 2016 var det satt av 29,53 mill kroner, mens den reelle produksjonen ser ut til å bli om lag 12,1 mill kroner (prognose fra Trafikketaten per 1.10. 2016). (...) Dersom 2017 gjennomføres som forutsatt, vil den samlede produksjonen i handlingsplanperioden 2014-2017 lande på om lag 40 mill kroner, eller knapt 60 % av vedtatt plan."

Vi har så mange trafikkarfarlige steder i Bergen, godt dokumentert i arbeidet med trafikksikkerhetsplanen, at det er veldig frustrerende at byrådet ikke klarer å bruke opp de beskjedne midlene som er satt av til trafikksikkerhetstiltak. Det handler om å ta vare på bergensernes helse og trygghet.

Vi fikk sykkelkontoret for å bøte på manglende bygging av sykkelveier. Nå håper vi byråden vil ta tilsvarende grep for trafikksikkerheten. Skal vi skape gå- og sykkelbyen må det være trygt å gå og sykle. Da kan vi ikke godta at penger til trafikksikkerhet står ubrukt!

RINGVEG ØST I MODERAT VERSJON

MDG foreslo en helt annerledes høringsuttalelse da bystyret behandlet utredningen om Ringveg Øst og E39 nord for Åsane.

"Sett i lys av Bergen kommunes vedtatte mål om 10 % reduksjon i biltrafikken innen 2020, med 2013 som basisår, jamfør vedtak i sak 292/15, kan ikke bystyret støtte utbygging av nye firefelts motorveier. Bystyret ønsker at Statens Vegvesen vurderer en utbedring av Grimesvingene som et alternativ til en storstilt bygging av Ringvei Øst. Bystyret ønsker å flytte tungtrafikken ut fra sentrum, samtidig som det ikke er ønskelig å øke den totale kapasiteten på veiene, siden økt veikapasitet er ensbetydende med økt forurensning. I likhet med Naturvernforbundet er vi derfor skeptiske til de kostbare versjonene av Ringvei Øst som presenteres i Vegvesenets rapport, og vil heller foreslå utbedret tofeltsvei mellom Nesttun og Arna. Bystyret ønsker å utbedre veistykket på i området rundt Grimevatnet på Hardan-

gervegen, og kjøre tungtransporten gjennom en tunnel. Dette vil gi langt mindre inngrep i nærmiljø, naturkvaliteter, kulturmiljø og landskapsbilder enn de to hovedalternativene i den foreliggende utredningen.

Gevinsten ved bystyrets alternative ringvei øst er ikke bare økt trygghet for beboere og trafikanter, i sentrum så vel som langs Grimevatnet, men også store økonomiske besparelser ved å avstå fra å bygge firefelts motorvei. De summene kan vi bruke på å styrke kollektivtilbudet og bygge trygge sykkelveier. Det er både mennesker og miljø godt tjent med.

Bystyret vil legge til at Nyborg-tunnelen ikke er aktuell politikk, da denne vil kunne gi en uakseptabel økning i trafikken inn mot Åsane. Bystyret etterlyser fullstendige klimaregnskap for de fremlagte alternativene." Vårt forslag ble nedstemt.

RV 7, RV 52 - ELLER JERNBANE?

Øystein Bønes gikk på talerstolen med et tydelig miljøbudskap da bystyret behandlet høringsuttalelse om ny øst/vest-forbindelse.

"Som det heter i KVVU-rapporten «Bedre veier vil skape mer trafikk». Dette er hovedproblemet med høringsuttalelsen fra byrådet sett fra vårt ståsted. Med bedre veier for bil og lastebil mellom Bergen og Oslofjordregionen så vil jernbanen tape andeler av transporten til lastebil og privatbil.

Samlet sett vil trafikken øke uavhengig av trasevalg. I aldri så mange år har regjeringen av ulik farge hatt som mål å overføre godstransport fra lastebil til tog og skip. Og alle har mislykkes.

Byrådspartiernes foretrukne valg av E 134 med arm til Bergen vil ikke gi mindre negative konsekvenser for godstransporten på Bergensbanen, med en reduksjon på 70 prosent i forhold til om E 134

ikke bygges ut. Dette er tall som stammer fra beregninger Transportøkonomisk institutt har gjort for Statens vegvesen for alle de aktuelle veglenkene.

Transportøkonomisk institutts beregningene for riksvei 7 og riksvei 52 er vist i konseptvalgutredningen som nå er på høring, og er gjengitt av Byrådet i saken som nå er til behandling. Men tallet for E 134 har ikke vært gjengitt i utredningen og antagelig av den grunn heller ikke av byrådet.

Et veisystem med motorveier som vil gi kjøretider med bil mellom Norges største byer på omtrent 4 timer og 50 minutter vil forrykke konkurranseforholdet mellom lastebil og tog kraftig, og slik sett bidra til nok en gang å undergrave målet om å flytte godstransport fra vei til sjø og bane.

Uavhengig av valg av trase så framstår det for oss som at det eneste alternativet som er i tråd med Paris-avtalen er nullalternativet for riksveiene og at en i stedet prioriterer baneløsninger."

SEIER: MILJØKRAV I VANNKRAFT

Bystyret ber byrådet sørge for at Bergen kommune er en ansvarlig eier som balanserer utbyttekrav og miljøkrav i vannkraftproduksjon.

Diane Berbain fremmet en interpellasjon som etterlyser at kommunale krafteiere, inkludert Bergen kommune, krever av sine kraftselskaper at de sørger for en kraftproduksjon med "god miljøtilstand" i sine vassdrag.

Bystyret vedtok punkt 1 i forslag til vedtak, men et alternativ punkt to. Altså følgende:

1. Bystyret ber byrådet sørge for at Bergen kommune er en ansvarlig eier som balanserer utbyttekrav og miljøkrav.
2. BKKs miljø- og forskningsengasjement i Cedren og i LIV-prosjektet anerkjennes og roses. Bergen kommune støtter dette arbeidet fullt ut, og vil be BKK om fortsatt å gi dette arbeidet høy prioritet, for å nå Bergen kommunes mål om kraftproduksjon og god miljøtilstand i vassdragene.

SEIER: LIVSGLEDE PÅ SYKEHJEM

Randi Amundsen løste i havn vårt hittil største helsepolitiske gjennomslag i bystyret da vi fikk bred støtte til Livsgledesykehjem.

Bergen kommune skal nå prøve ut Livsglede for Eldres sertifisering-sordning "Livsgledesykehjem" etter vedtak i september.

Vi er inspirert av Trondheim. Her har MDG har vært en del av

ledelsen siden 2003 og har nådd målet med å livsgledesertifisere alle sykehjem. På livsgledesykehjem blir beboeres kulturelle, sosiale og åndelige behov ivarettatt blant annet via samvær med dyr, samarbeid med barnehager og hagestell.

Saken ble fulgt opp i budsjettavtalen med byrådspartiene, der vi fikk gjennomslag for følgende merknad: "Bystyret ber byrådet i løpet av 2017 fremme en sak om muligheten for sertifisering av Livsgledesykehjem."

SEIER: KJØTTFORBRUKET SKAL NED!

"Bystyret ber byrådet legge frem sak om redusert innkjøp og konsum av kjøtt", lød vedtaket etter at Ingrid Randisdatter Fjellberg hadde fått gjennomslag for sin interpellasjon om kjøttforbruk.

Å innføre kjøttfri mandag i kommunale kantiner og kun servere vegetarmat i bystyrets egne møter, ble for sterk kost for flertallet. Men byrådet utelukket likevel ikke at det kan bli tatt med i saken

om redusert kjøttforbruk.

- Dette handler først og fremst om klima, miljø og matsikkerhet. Hvis Bergen skal ha en sjanse til å bli Norges grønneste by, er redusert kjøttforbruk et effektivt, lite ressurskrevende og nødvendig tiltak, sa Ingrid Randisdatter Fjellberg fra talerstolen.

Nordmenn spiser dobbelt så mye kjøtt nå som for femti år siden, men ferske tall fra Framtiden i våre hender viser at 41% av nordmenn ønsker å kutte i kjøttforbruket. Vi ser frem til byrådet legger frem sin sak!

SEIER: MILJØVENNLIG GRANULAT I KUNSTGRESS :-)

Sammen med Høyre sikret MDG flertall for at bystyret ber byrådet påse at alle nye kunstgressbaner i Bergen får miljøvennlig granulater. Granulater av gamle bildekk skal ikke brukes som innfyll og byrådet skal utarbeide en handlingsplan for å forhindre avrenning av granulater til vassdrag.

I mai fremmet Diane Berbain og Jana Midelfart Hoff (Høyre) et felles forslag om utfasing av gamle bildekk i kunstgress.

Kunstgressbaner blir stadig mer vanlig i Norge, bare i Bergen har vi rundt 70 baner. Kunstgressbaner er lette å vedlikeholde, lite avhengig av vær og vind og fremmer idrettsglede. Men kunstgress har også flere ulemper, blant annet at de fylles med små svarte gummigranulater for at det skal bli mykt og minne mest mulig om naturgress.

Ifølge Miljødirektoratet kan granulater av resirkulerte bildekk medføre lokal miljørisiko. De små plastbitene flyr bort med vinden, brøytes bort med snøen, fryses fast i isen, og renner bort med vann. De spres dermed til andre områder, med vind og vann. Barn spiller fotball på banene og små barn kan spise de små partiklene. Det foreligger lite forskning og det er uenighet om det er farlig for mennesker.

Bildekk, ordfører, er egentlig risikoavfall og kan inneholde verstingstoff som alkylfenol, klorparafinar, ftalat, kvikksølv, arsenikk og bly.

Selv små biter av plast har svært lang nedbrytningstid og er uheldig for naturen. Mye av plasten vil til slutt havne i elver, i havet og dyr og fisk vil spise delene. Det er også antydninger til at bruk av strø eller underlag av gummigranulat øker kreftfaren for brukere, og at verken dyr eller mennesker bør spise eller få slike partikler i luftveiene.

KUNSTGRESS-VEDTAKET

- Bystyret ber byrådet påse at alle nye kunstgressbaner får miljøvennlig granulater og at granulater av gamle bildekk ikke brukes som innfyll.
- Byrådet ber byrådet utarbeide en handlingsplan for å forhindre avrenning av granulater til vassdrag.
- Bystyret ber byrådet ta initiativ overfor nasjonale helsemyndigheter for å få avklart om det foreligger økt helsefare for barn og unge ved å spille på kunstgressbaner.

RAPPORT FRA KOMITEENE

SONDRE BÅTSTRAND MILJØ OG BYUTVIKLING

“ Jeg sitter i arbeidsutvalget i KMBY, og har med det 50 % stilling og eget kontor i 7. etasje på Rådhuset.

KMBY er en krevende komite med desidert størst saksmengde. Vi behandler alt fra store, overordnede planer som klimahandlingsplan og kommuneplanens arealdel, til små klagesaker på garasjer og gjerder. Vi møter mange interessante mennesker i arbeidet vårt, både på befaring og muntlige innlegg i komiteen, og vi ser store deler av Bergen.

Etter et år begynner jeg å komme inn i rutine i komiteen. Det er en positiv tone, og jeg har fått gjennomslag for en del mindre saker, som krav om grønne tak på flere nybygg. Gjennom et privat forslag fikk vi også presset frem et sykkelkontor.

Den største saken så langt har nok vært lokalisering av ny jernbaneterminal. Det var en komplisert og krevende sak der vi søkte å involvere medlemmene i større grad enn vanlig. Vi deltok på befaringer på aktuelle steder, og vi arrangerte et eget informasjonsmøte om saken sammen med Senterpartiet. I etterkant av dette møtet oppsummerte vi innspill fra medlemmene som dannet grunnlag for vår stemmegivning i bystyret.

I arbeidet med kommunens klimahandlingsplan ble det opprettet en arbeidsgruppe som fungerte meget godt og leverte mange forslag.

Arbeidsutvalget forbereder hvilke saker som skal opp i komiteen og hvordan befaringer og andre aktiviteter skal gjennomføres.

KFPS

Her behandler vi saker som angår fullmakter, demokrati og organisering. Det er sjeldnere og kortere møter, men gjennom gode forbedringer kan vi påvirke også her. Et konkret eksempel er at vi i reglementet for politikere har fått gjennomslag for at miljøvennlige reisemåter skal prioriteres.

VALGSTYRET

Her behandler vi saker som i hovedsak går på avvikling av valg. Det er få møter og relativt liten arbeidsmengde

DIANE BERBAIN FINANSKOMITEEN

“ Min komité dekker mer enn økonomistyring. Den tar også for seg regionalt og internasjonalt samarbeid, kulturpolitikk, næringspolitikk, landbrukspolitikk, beredskap og likestilling mm.

I opposisjonen gjelder det for meg å være aktiv vaktbikkje ved å stille muntlige og skriftlige spørsmål (se oversikt på s. 13), sørge for at forrige vedtak og reglementet for bystyret og byrådet er fulgt, og fremme grønne forslag.

Komiteen kjenner jeg godt fra forrige periode og trives godt med sakene og utfordringene.

Den første seieren i komiteen var i forbindelse med en sak om tilstandskartleggingen av kommunale bygg, der ENØK-tiltak skal systematisk vurderes ved rehabilitering av kommunale bygg.

Jeg begynte å jobbe for at kommune som største eier av BKK krever at de følger vannforskriften og sørger for god miljøtilstand i vassdragene som utnyttes for vannkraftproduksjon. Dette inkluderer ivaretagelse av minstevannføring og at de fysiske habitat-egenskaper i vassdragene opprettholdes. Det ble vedtatt senere i bystyret.

Vi fikk også en seier med en merknad i saken om Handlingsplan for næringsutvikling i Bergen 2015-2016 der man vurderer å tydeliggjøre en ambisjon om å skape flere grønne arbeidsplasser i neste rullering av Strategisk Næringsplan.

Nå er Business Region Bergen lagt ned, og man får en endret organisering av næringsarbeidet i Bergen kommune, og jeg er opptatt av at næringsseksjonen styrkes betraktelig slik at vi tar igjen god kontroll over næringspolitikken.

Jeg har også fremmet enkle løsninger for å skaffe offentlige toaletter, som dessverre ble nedstemt. Cruisestrategien har også vært en viktig sak å jobbe med. Medvirkning i planprosessene er også en hovedsak for meg.

Jeg er dessuten opptatt av at bystyret får rapporteringen det skal ha krav på, at våre porteføljebedrifter respekterer grunnleggende miljø- og klimakrav og målsetninger, mm.

Vi jobber også videre med forvaltningsrevisjon om kostnadsutvikling i investeringsprosjekter som springer ut fra oppdagelsene jeg gjorde i 2014 om ekstraordinære kostnadsoverskridelser ved utbyggingen av fire renseanlegg og et nytt biogassanlegg i Rådalen. Overskridelsene betales via bergensernes vann - og avløpsavgift med rundt 10.000 kr per husstand. Jeg sitter i en arbeidsgruppe som sørger for implementeringen av revisjonens anbefalinger.

RAPPORT FRA KOMITEENE

RANDI AMUNDSSEN HELSEKOMITEEN

“ Etter kun et år i helsekomiteén har vi lykket i å markere oss også på helsefeltet, ikke minst på grunn av godt samarbeid innad i gruppen.

Både 1. og 4. vara har vært tilstede på svært mange komitémøter. 2. vara (Diane) har også bidratt med innspill, men har ikke selv kunnet være tilstede på møter, på grunn av at hennes komitémøter går på samme tidspunkt som helsekomiteén har sine møter. I tillegg har gruppeleder (Sondre) bidratt med uvurderlig hjelp - både som diskusjonspartner og assistanse når forslag og merknader skal formuleres. Totalt sett må det sies at aktiviteten i gruppen har vært upåklagelig.

Etter et hektisk ”innkjøringsår” har vi dradd i land store og små seire, samarbeidet med posisjon og opposisjon, vært på studietur til København og blitt kjent med mange fine mennesker fra andre partier.

Her er et lite utvalg av hva vi har oppnådd i helsekomiteén:

Generelt har vi lagt særlig vekt på forebygging og psykisk helse.

- Forslag om at psykologer skal inkluderes som basispersonell ved helsestasjoner ble enstemmig vedtatt.
- Vi fikk flertall for merknad om at statusmeldinger fra hjemmetjenestene skal inneholde et eget avsnitt som omhandler arbeid med psykisk helse.
- Vi har satt psykisk helse hos mennesker med demens på dagorden. Dette resulterte også i felles medieoppslag med Høyre, samt at Eldrerådet har tatt fatt i saken.
- I plan for helsestasjon, skolehelsetjeneste, psykisk helsearbeid for barn og unge og barnevernet i Bergen, fikk vi flertall for forslag om at Bergen kommune skal undersøke muligheten for å etablere et forskningsprosjekt med sikte på å avdekke eventuell sammenhenger mellom psykisk helse og aktiviteter på sosiale medier.
- Vi har fått flertall for at Bergen kommune skal vurdere å teste ut Livsgledeordningen ved sykehjem i Bergen. Allerede i mars 2017, får vi en orientering om ordningen fra Livsgledeorganisasjonen, som holder til i Trondheim, i Helsekomiteén.
- Vi har også i helsekomiteén markert oss i saker som gjelder luftkvalitet, ved å knytte dette til ansvaret for innbyggernes helse.
- Vi har markert oss i flere høringsuttalelser som har vært innom Helsekomiteén, blant annet i saken som omhandlet loven dringer omkring innvandring. I denne saken markerte MDG sin motstand også nasjonalt.

I helsekomiteén har vi også stilt muntlige spørsmål som spenner over et vidt spekter fra rus, eldreomsorg, forebygging, beredskap ved atomulykker med mer. Vi har også fremmet en rekke forslag som er blitt nedstemt. I den sammenhengen slutter jeg meg til vår erfarne politiker i Trondheim: Hilde Opoku, som sier at en må være målbevisst men tålmodig for å få politisk gjennomslag. Med det gjør vi oss klar til et nytt år.

INGRID FJELLBERG OPPVEKSTKOMITEEN

“ Komiteen min har så langt hatt relativt få saker sammenliknet med de andre komiteene, men sakene vi har hatt har vært store: nemlig planene for hva som skal skje med alle de kommunale barnehagene og de offentlige grunnskolene i Bergen de neste 15 årene.

Skolenbruksplanen 2016-2030 ble behandlet i vårhalvåret 2016. I forberedelsene til saken reiste komiteen på befaringer til skoler rundt om kring i hele kommunen (pluss én i Os), hvor vi hørte fra elever, lærere og foreldre og fikk se hvilke utfordringer de ulike skolene hadde. For meg var det spesielt fire skoler som ble politisk viktige: de små skolene Nordvik, Haugland og Riple, og 1-til-10-skolen Eidsvåg.

Nordvik, Haugland og Riple skoler ble alle tre foreslått nedlagt av byrådspartiene. Dette er små barneskoler med 20-80 elever fordelt på 7 trinn. De Grønne ville opprettholde skolene med hensyn til skolens viktige rolle i et levende lokalmiljø og ønsket om at flest mulig barn skal kunne gå eller sykle til skolen. Av samme årsaker ville vi at ungdomstrinnet på Eidsvåg skole, som var foreslått flyttet til en Åstveit skole, skulle opprettholdes. Vi fikk med oss en samlet opposisjon, men fikk ikke flertall for å bevare skolene. Skolenedleggelsene vekket enormt med engasjement, og i ukene før den endelige behandlingen i bystyret fikk jeg noen ganger mer enn femti eposter om dagen fra lærere, foreldre, skolebarn og andre engasjerte. Selv om vi ikke fikk reddet de aktuelle skolene, markerte vi oss tydelig som et parti som kjemper for levende lokalsamfunn og trygge skoleveier.

Vi fikk noen skikkelige seire i skolebruksplanen (les mer på s. 7).

I høsthalvåret var det barnehagebruksplanen som stod for tur (se på s. 7). Igjen ble det flere lange og lærerike dager med befaringer over hele byen. Jeg ble syk i slutten av september og var delvis sykemeldt i oktober og hundre prosent sykemeldt i november og desember. Det ble derfor varaer Anna Milford og Randi Amundsen som ble med på selve behandlingen av planen.

Den neste store saken nå blir idrettsplanen, som skal behandles i det første halvåret i 2017.

BYSTYRETS VERKTØY

Kommuneloven og reglement for bystyret og bystyrekomiteene gir oss bystyremedlem ulike verktøy til å fremme synspunkt, ta opp saker, belyse tema, få vurdert lovligheten av vedtak og få svar på spørsmål. Her er oversikt over private forslag, interpellasjoner vi har fremmet og spørsmål vi har stilt i komiteene og i bystyret så langt.

PRIVATE FORSLAG

Representantene kan fremme nye saker til bystyret som private forslag.

BRUK AV SPRØYTEMIDLER. Nedstemt, men det ble vedtatt at forbruket skal holdes på et absolutt minimum.

Privat forslag fra Sondre Båtstrand.

Forslag til vedtak:

1. Bergen kommune vil arbeide for å utfase all bruk av sprøytemidler i kommunen.
2. I den grad det fortsatt brukes Roundup, eller tilsvarende plantegift, langs veier eller andre offentlig tilgjengelige arealer skal det merkes tydelig, og slik merking skal bli værende i minst en måned etter sprøyting er utført.

OPPRETTELSE AV SYKKELVEIKONTOR. SEIER!

Privat forslag fra Sondre Båtstrand.

Forslag til vedtak:

Bystyret ber byrådet opprette et eget sykkelveikontor som kan samle alle ressursene som arbeider med sykkeltiltak.

POLITIKERNE ETTERLYSER KLART SPRÅK. Nedstemt, men kommunen startet en aktiv kampanje internt.

Privat forslag fra Diane Berbain

Forslaget går ut på at Bergen kommune skal bruke klart språk i sin kommunikasjon med innbyggere og i andre kommunale dokumenter. Bruk av klart språk skal bidra til en klar, enkel og tydelig kommunikasjon uten å miste den faglige presisjonen.

INFORMASJONS TILGJENGELIGHET VED KRISESITUASJONER

(Ikke behandlet mens vi skriver)

Privat forslag fra Diane Berbain

Forslag til vedtak:

ROS-analysen i sin helhet bør være tilgjengelig som en side på kommunens nettsider, og oppgi en beskrivelse av hvert fenomen samt forebygging, beredskap og varsling, sikkerhetsråd før, under og etter, samt adresser og nyttige lenker.

INTERPELLASJON

En interpellasjon er en ordning hvor vi kan ta opp saker til debatt i bystyremøtene. Interpellasjoner skiller seg fra skriftlige spørsmål ved

at de legger opp til en debatt hvor en representant fra alle partiene kan ta ordet, og at de kan inneholde forslag til vedtak. Bystyret kan fatte vedtak i forbindelse med en interpellasjon.

Vi har fremmet så langt følgende interpellasjoner:

- Om plastforurensning
- Om BKK og miljøkrav (seier)
- Om sprøytemidler
- Om kjøttfri mandag
- Om miljøfartsgrenser
- Om gatemusikk

SPØRSMÅL

Spørsmål er et viktig redskap for å måle temperaturen på en sak, og svarene gir oss detaljene til å eventuelt bygge opp en større sak. Her kan vi også grave opp vedtak som ikke ble iverksatt og etterlyse hva som har skjedd, eller ta opp noe aktuelt.

Sondre Båtstrand

Komite for miljø og byutvikling

Skriftlige spørsmål vedr:

- Klimafotavtrykk
- Fløen parsellhage
- Klimabudsjett
- Sykkeltrasé gjennom sentrum
- Mangel på studentboliger
- Offentlige toaletter
- Offentlige griller
- Veisalt
- Ulovlig utleie av leiligheter
- Innfartsparkering
- Avfallshåndtering i havnen
- Elvemuslingene i Haukåsvassdraget og Kistevannet
- Etterbrennere på vedovner
- Havnen (bortvisning av skip ved høy luftforurensning)
- Bybanen (byggehøyde og havstigning)
- Tiltak mot dårlig luft
- Avsløpsledninger

Muntlige spørsmål vedr:

- EUs Clean Power-direktiv
- Arbeid i Fløyenområdet
- Innbyggerforslaget "Parkering i sykkelfelt"
- Ekspropriasjon som virkemiddel i fortetting
- Haukåsvassdraget
- Utslipp fra Bergen Travpark
- Elvemusling og godsterminal
- Felling av trær i Sandviken
- Opprettelse av sykkelveikontor
- Kriterier for innkalling til beredskapsmøte om luftkvaliteten
- Mulighet for å vise bort skip ved høy luftforurensing

I bystyret:

- Lavutslippssoner
- Felling av Trær på Jekteviken
- Miljøfartsgrenser
- Etterlysning av treplan
- Cruisepolitikk
- Dakota Access Pipeline
- Gatemusikk

Diane Berbain

Komité for finans, kultur og næring

Skriftlige spørsmål vedr:

- Dyrevern i anskaffelsesstrategi
- Kartlegging av matjord
- Fri programvare i kommunal sektor
- Statusen for Bergen sitt internasjonale arbeid
- Avfallsortering i kommunaleide selskaper
- Tiltak for økt sysselsetting
- Bergen kommunes og BKKs miljøansvar
- Anskaffelses kriterier i anbudsprosessene
- Rådhusets fasade, kostnad
- Talloversikt og organisering av investeringsprosjekter
- Kommunale husleieinntekter
- Likestilling i kommunen ved kjønnsegregerte innganger
- Avtale om bekjempelse av arbeidslivskriminalitet

Muntlige spørsmål vedr:

- Statusen for arbeidet med Fairtrade-byen
- Gjenreisning av Krystallnatt-markeringen
- Medlemskap i Transparency international
- Overføringer til trossamfunn
- Årlig sak om kostnadsutvikling i pågående investeringsprosjekter over 100 millioner
- Satsing på landturister
- Landås bibliotek
- Gjenvinning av bilbatteri for kommunens bilpark
- Kulturskjenking

I bystyret:

- Butikker som kaster brukbar mat, mens vanskeligstilte sulter i Bergen
- Boligsoneparkering på Løvstakksiden
- Helsetilbudet til beboerne på akuttmottaket på Landås
- BKK og miljøkrav
- Kommunal boligbygging
- Avrenning fra kunstgressbaner
- Klarspråk
- Kommunal bostøtte

Ingrid R. Fjellberg

Komité for barnehage, skole og idrett

Muntlige spørsmål vedr:

- Sommeraktiviteter for barn
- Honnørpris på AdO Arena

I bystyret:

- Prøveprosjekt om senere skolestart

Randi Amundsen

Komite for helse og sosial

Skriftlige spørsmål vedr:

- Helseskadelig byluft

Muntlige spørsmål vedr:

- Hjemmetjenestene
- Bemanning sykehjem på natt
- Reduksjon av bemanning ved Rådgivningskontoret for hørselshemmede og døvblinde fra 2 til 1 1/2 stilling
- Avvikling av kjøkken på Gullstøtunet
- Beredskap ved kjernekräftulykker
- Sprøyterom og heroin
- Forvaltningsenhetens rolle ved tildeling av for eksempel sykehjemsplass
- Bolig for eldre i kommuneplanen
- Tiltak og kutt i eldreomsorgen

I bystyret:

- Aktiv luftmåler i Fana
- Rådgivningskontoret for hørselshemmede og døvblinde
- Pris for utleie for uteservering
- Om gatemusikk

MDG – EN DEL AV EN GLOBAL BEVEGELSE

Allerede for 35 år siden ga Norge stemmerett ved lokalvalg til utenlandske statsborgere og dermed sett betydningen av å gi alle innbyggerne mulighet til å engasjere seg i det politiske livet. Vi har to medlemmer i vår bystyregruppe fra utlandet.

På International Migration Day markert på Stortinget i 2016. Janet Wiberg (t.v.) fra Bergen og Daria Maria Johnsen fra Stavanger, sammen med stortingspresident Olemic Thommessen.

Janet, vår 4. vara

- Jeg vokste opp i Sør Afrika under apartheidregimet som hadde satt diskriminering og undertrykkelse i system – et system som ble stadig mer grusomt i sitt uttrykk. Verktøyet som ble brukt mot dem som stilte seg mot systemet var husarrest eller fengsling uten rettsbehandling, unntakstilstand med forbud mot offentlige møter og samlinger, sensur, tortur og dødsstraff.

- Slik var landet mitt da jeg dro derfra i 1974 – et land som ignorerte demokratiske prinsipper og menneskerettigheter og som utførte grusomme handlinger. Jeg flyttet til Storbritannia og deretter i 1985 til Norge. Mine erfaringer har gjort meg bevisst verdien av disse prinsippene og hvor skjør demokratiet er. Den globale situasjonen i dag er en påminnelse om dette.

- Å tilpasse seg et nytt land krever motivasjon, hardt arbeid, tålmodighet og utholdenhet. Folkevalgte med innvandrerbakgrunn har vært gjennom denne prosessen og forstår hva dette innebærer. Å føle seg inkludert i samfunnet er essensielt for å kunne utfolde seg og bidra med sine ressurser. Folkevalgte med innvandrerbakgrunn representerer mangfold i det norske samfunnet hvor mangfold i økende grad kommer til å prege samfunnet vårt i framtiden.

- Stortinget og KS inviterte lokale folkevalgte med innvandrerbakgrunn til stortinget for å markere FN's migrasjonsdag, den 16. desember 2016. Møtet på stortinget har inspirert meg og samtidig gitt meg en følelse av stor takknemlighet for å kunne arbeide politisk i et demokratisk land som Norge. Vi har store lokale og globale problemer å løse foran oss for at planeten vår skal komme i økologisk balanse. Integrerte mangfoldige lokalsamfunn kommer til å være en del av løsningen. Jeg vil gjerne bidra til dette.

Diane, nr 4 i bystyregruppen

- Som medlem av de grønne i Frankrike (Europe Écologie Les Verts) og bosatt i utlandet er jeg med i det franske grønne nettverket i Nord Europa, som inkluderer Irland og Storbritannia i tillegg til Norden og de baltiske landene. Der samarbeider vi med de lokale grønne om ulike saker, eksempelvis ved å sette opp arrangementer, støtte de lokale valgkampanjene, følge med i nyhetsbildet i disse landene osv.

- Å ha stemmerett i Norge er en fantastisk snarvei til integrering. Og å kunne ha fått tildelt stemmerett i lokalvalg gjør politikere mer oppmerksom på alle beboerne, noe som til slutt nytter vårt demokrati. I Bergen er jeg opptatt av at flere innvandrere skal forstå viktigheten av å engasjere seg, at i Norge avstanden mellom makten og dem er ikke så stor. Terskelen for å bli hørt i Norge er fortsatt lav, og jeg tør å si at få fra utlandet er vant med det.

- Når det gjelder vårt samarbeid og samhandling med de andre etablerte grønne partiene på ulike saker, så er det en uvurderlig resurs til partiets utvikling i Norge. Det er viktig å følge med og støtte våre søsterpartier i utlandet, som kan åpne veien for at norske saker blir fremmet i EU-parlamentet. Jeg har vært med på å opprette et nettverk om lakseoppdrett som inkluderer de grønne fra forskjellige land. Men i år blir energien brukt til stortingsvalget, og presidentvalget i Frankrike.

INFORMASJON

For å bli informert om våre folkevalgtes aktivitet i Bergen, kan du følge med og ta kontakt

Twitter @MDGBergen

Facebook <https://www.facebook.com/MDGBergen/>

Webside <http://www.mdg.no/bergen/>

PRESSEOPPSLAG

HER ER NOEN AV DE PRESSEKLIPPENE VI HADDE I 2016. VI HAR OGSÅ VÆRT PÅ RADIO, PLUSS, PLUSS :-)

Nok somling og bortforklaringer

Skal Bergens sykkelambisjoner bli noe mer enn luftsloft, må arbeidet med sykkelveier organiseres bedre. Bergen trenger et sykkelveikontor.

SONDRE BÅTSTRAND 13. juni 2016 05:00, oppdatert 10. juni 2016 11:48
 Gruppeleder Miljøpartiet De Grønne i Bergen

Får barnevernsbarn rett helsehjelp?

Vi er skremt over at byrådet ikke tar plagene til de aller mest sårbare barn og unge mer alvorlig.

RANDI E. AMUNDSEN 4. jan. 2017 15:27
 Bystyrerepresentant for Miljøpartiet De Grønne

Frp undergraver Grunnloven

ASYLSØKERE

JANET WIBERG
 Miljøpartiet De Grønne, Bergen

BUSSDO KAN KUN BRUKES I NØDEN

turbussene har toaletter om bord, men på grunn av liten kapasitet og manglen på tømmealternativer er turistene kun brukte dem om det er krise.

ERNE FERUGSON
 ne.ferugson@ba.no

12. FEBRUAR

12. FEBRUAR

– Bystyret er parkert i cruisepolitikken

Bystyret har ikke fått muligheten til å påvirke verden regional eller lokal cruisestrategi, mener Sondre Båtstrand (MDG).

Bergen fordi det er for mange cruiseturister i byen, må vi ta det på alvor, sier Båtstrand. Han mener at bystyret må komme på banen og kan ikke overlate til reiselivsbyrået og fylkestinget å utforme politikken på ansatt bakend.

Derfor tar tre partier selfie ved Hopsfossen

NDP: Penger til fisketrappe i Hopsfossen var en av sakene som fikk Miljøpartiet De Grønne med på et bredt flertall om bybudsjettet.

Av Torje Bergsmoen i tillegg ber@miljostaten.no

BYBUDSJETTET

Denne uken sluttet Miljøpartiet De Grønne og Senterpartiet opp sin budsjettforhandling for byrådspartiene Ap, Krf og Venstre. Dermed går det mot et bredt flertall der dem partier stemmer for det foreslåtte budsjettet i bystyret. – Vi gikk med på å stemme ja så lenge for byrådets budsjett siden de kom oss i møte på flere viktige saker. Vi synes det er veldig positivt og spennende at byrådet har innvilget til å få til et bredt flertall, sier Sondre Båtstrand (MDG).

Penger til elv En av de viktigste sakene for Miljøpartiet De Grønne har vært å komme i gang med fisketrappe i Hopsfossen. Nå setter det seg 500.000 kroner i budsjettet til prosjektering av fisketrappe og bevilger partiene det nødvendige ut. – Dette var et

DEBATT

Uber-arbeidere er uten rettigheter

ILLUSTRASJON: Turistene skiver av lastebilene gjennom Uber, og påpeker at krigen mellom forbruker og taxi-næringen handler om forskjellige syn på arbeidsrettigheter.

Fire skritt i feil retning

SKOLENEDLEGGING

INGRID FJELLBERG
 Bystyrerepresentant for De Grønne

Uber-arbeidere er uten rettigheter

Uber får forbrukerne til å tro at de er vinnere, men får dem til å lide av en voksende sosial underklasse.

av privatrådgiverforarbeidstjenester.

De jobber for Uber, en app som setter forbrukeren direkte i kontakt med en sjåfør til en gunstig pris.

Uber er grunnlagt av Travis Kalanick, som har erklært krig mot takstnæringen over hele verden. Uber fikk slippe til Frankrike etter en lovendring i 2009 som åpnet for en liberalisering

12002 var Uber fullt etablert i Frankrike, og siden da har takst og gjevningssammenhengene angstmessig vært i aggressiv konflikt.

Krigen mellom Uber og taxiene handler om forskjellige syn på økonomien. På den ene siden har vi den strengt regulerte taxi-tjenesten, og på den andre ren kapitalisme, en fri og vill

verden, uten andre regler enn dem de tenker seg.

Det skal sies at Uber har bidratt til en forbedring av servicen og tilgjengeligheten på det markedet. Men problemet med Uber er at de ikke følger arbeidslovgivningen eller sikkerhetsbestemmelsene til dem som jobber for plattformen.

Ved å benytte seg av friarbeid gir Uber virkelig fast jobb, minstelønnen, sykkelens, ferie og pensjonsskade. Uber utnytter lastebilene som hver morgen ikke har vært i nærheten til i dag.

Det snakkes mer og mer om å gjøre en sosial omveltning i Norge. At Norge er interessert i å styrke seg på en

trøst som øker sosial dumping med app-arbeidende uten rettigheter, bør diskuteres grundig, og ikke bare fra forbrukernes perspektiv.

Uber er ikke en trygg og sikker reisealternativ og frisk foretaksansvarlig. Det er en stor internasjonal programmarken som fristiller seg fra sitt arbeidsgiveransvar, ikke betaler skatt og gulliveriser arbeidsvilkårene.

Uber får forbrukerne til å tro at de er vinnere, men får dem til å lide av en voksende sosial underklasse. Gi heller forbrukerne og sjåførene en plattform i offentlig regi eller i samvirke, med regulerte priser og satser.

Gi sjåførene en god lønn, så

MDG vil at eldre og kommunalt ansatte skal spise vill-laks

Av GEIR KVILE 16. desember 2015, kl. 19:02

Økologisk er sunnest!

Av SONDRE BÅTSTRAND, GRUPPELEDER FOR MILJØPARTIET DE GRØNNE I BERGEN BYSTYRE 02. mars 2016, kl. 10:40

KOM PÅ VÅR LIKESTILLINGSKONFERANSEN 2017

Lørdag 11. og søndag 12. februar arrangerer Grønt kvinnenettverk i Hordaland

Trenger vi grønn likestilling?

Kun 20% av verdens politikere er kvinner. Selv om kvinner og barn er de mest sårbare i krigshandlinger, inkluderes sjelden kvinner i fredsforhandlinger. Aldri før har det vært så mange kvinner med høy utdanning i Norge, og på noen studier er kvinneandelen over 80%. Likevel er det langt færre kvinnelige enn mannlige professorer. Menn er også overrepresentert i lederstillinger i næringslivet. Strippeklubber, Sexkjøpslov og en rekke voldtektssaker har på nytt aktualisert debatten omkring menns og kvinners seksualitet.

Den offentlige debatten om likestilling og feminisme har de siste tiårene vært dominert av venstresiden i norsk politikk. Med forestående klimakrise, ressurskriser og økonomiske kriser har verden behov for grunnleggende endringer. MDG utfordrer de tradisjonelle partienes politikk på mange områder. Hvordan kan vi bidra til å løfte frem genuint grønn likestillingspolitikk tilpasset nåtiden?

Dette og andre spørsmål står sentralt i det som blir en tverrpolitisk fagkonferanse om likestilling og likeverd.

Vi inviterer deg å delta i to paneldebatter på MDGs interne arrangement søndag 12. Februar.

Dag 1:

Basis for politikktutvikling. Faglig og politisk nettverksbygging.

Ordfører i Bergen Marte Mjøs Persen vil åpne konferansen.

Pris: kr 200. Billetter: <http://www.linticket.no/page/no/64/-/3897>

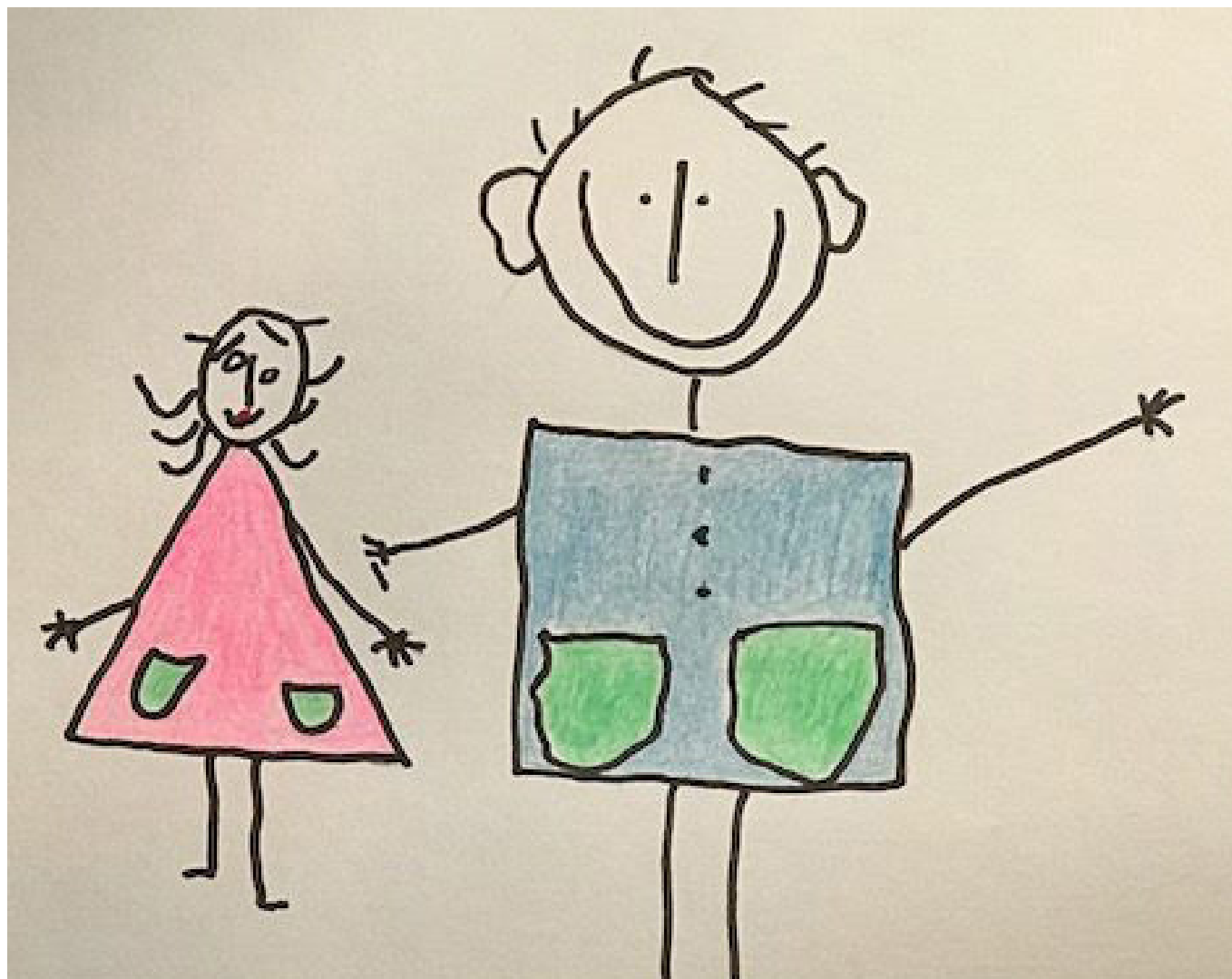
I tillegg til et variert og spennende program er lunsj inkludert i prisen.

Dag 2:

Debatt og politikktutvikling

Søndag 12.02 holder vi et lukket arrangement for MDGs medlemmer. Vi vil debattere ulike problemstillinger, innfallsvinkler og tema som knytter likestilling til grønn politikk, basert på den faglige oppdateringen fra dag 1.

Mer info ved Kristin Hammerås kristin.hammeras@mdg.no
Velkommen!

MORGENDAGENS BY

Byene i det 21. århundre står foran en ny problemstilling: bygge flere boliger, utvikle infrastruktur, med mindre midler. Oljeeventyret går mot slutten, flere og flere mister jobben sin, klimautfordringene truer og samtidig må vi starte omstillingen.

Nye grønne arbeidsplasser og inntektskilder bør utvikles i takt med at olje- og gassnæringen trap- pes ned. Dette er en stor utfordring, og vi vil legge til rette for sosialt entreprenørskap og økt etablering av samvirkeforetak som er mer robuste i tilfelle kriser. Vi vil også stimulere grønn innovasjon gjennom å etablere sentre for dette. Disse kan tilby opplæring og hjelp til å starte nye virksomheter. Sosial dumping og uthuling av arbeidslivsrettigheter skal vi også kjempe mot.

Hordaland er et av fylkene som opplever størst ledighet, men det er knyttet forventninger til havbruksnæringen. Bergen er sjomathovedstaden med noen av verdens ledende næringsaktører, forsknings- og utdanningsentre innen feltet. Vi er positive til den blå satsingen, om målet ikke bare er økonomisk, men også bærekraftig i økologisk forstand.

For at Bergen skal bli en enda bedre by å bo i, trenger man at innbyggerne blir mer involvert, enn

bare ved å betale skatt og avgifter, og eventuelt stemme ved kommunevalget hvert fjerde år. Å redusere medvirkningsgraden til et slikt lavt nivå er som å redusere folk til å bare være «forbrukere» av offentlig politikk.

Morgendagens by betyr å fortsette å dele de felles godene og gi mer makt til innbyggernes stemme, invitere dem til å være reelle medvirkere i bestemmelsene som vil påvirke dem, for eksempel med deltakelse i budsjettprosesser, enklere saksbehandling i byggesaker osv.

I det første året i denne perioden har vi lagt ned mye innsats for å fortsette å holde byen vår vakker, ta vare på våre grønne lunger, fisk og dyreliv, kjempe for renere luft. Samtidig har vi videreutviklet vår politikk for å styrke innbyggernes livskvalitet, spesielt innenfor helse og forebygging i helsetjenester.

I kommende periode vil vi sammen med dere fortsette å forme morgendagens Bergen: En livskraftig, moderne og grønn by der alle; barn, kvinner, eldre, entreprenører, studenter, arbeidsledige, finner sin plass og bidrar til å utvikle byen videre og skrive vår felles historie.

